

Säg hej till ditt kollektiv- avtal!

Grattis! Du har valt en arbetsgivare med bra villkor

Du som arbetar i en kommun eller region har Sveriges viktigaste jobb. Du har också en arbetsgivare med bra kollektivavtal.

Ett kollektivavtal påverkar bland annat din lön, semester, pension och mycket mer. Kollektivavtalen som gäller för dig som medarbetare i en kommun eller region ger dig en rad betydelsefulla förmåner, så att du kan ha det bra både på och utanför jobbet.

I den här broschyren har vi samlat några av de viktigaste förmånerna.* Broschyren riktar sig till dig som är anställd, provar på eller är intresserad av att jobba i en kommun eller region.

Tänk på!

Utöver förmånerna som beskrivs här kan din arbetsgivare även ha andra förmåner som gäller just din arbetsplats. Hör med din chef eller kolla intranätet för att få mer information.

Visste du att?

Mer än 4 av 5 medarbetare i kommuner och regioner tycker att de har ett mycket meningsfullt arbete. Det är långt fler än snittet på arbetsmarknaden.

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB): *Arbetsmiljöundersökningen*.

*Förmånerna som beskrivs nedan gäller främst för dig som går under kollektivavtalen HÖK/AB, vilka omfattar de flesta medarbetare i kommuner och regioner. Förmånerna är i vissa fall förknippade med villkor, till exempel anställningstid. Angivna belopp i broschyren gäller före skatt och under förutsättning att du uppfyller övriga villkor för ersättningen.

Semester att längta till

Oavsett vad du tänkt göra på din semester hoppas vi att du får en skön ledighet. Som medarbetare i en kommun eller region får du bland annat fler semesterdagar än vad som gäller enligt lag.

En lång semester

Extra semester för dig över 40

Du har rätt till 25 semesterdagar per år. Från och med året du fyller 40 får du 31 semesterdagar. Från och med året du fyller 50 får du 32 semesterdagar.*

Extra tillskott i semesterkassan

Om du har månadslön behåller du din lön under din semester och får dessutom semesterdags-tillägg för varje ledig dag. Om din månadslön är lägre än 21 127 kronor (uppräknat till heltid) får du även ett så kallat semesterlönetillägg.

Om du har timlön tjänar du antingen in betalda semesterdagar eller får semesterersättning. Semesterersättningen är din timlön uppräknat med 12 %. Ersättningen höjs när du fyllt 40 respektive 50 år.** Den semester du tjänar in kan du ta ut nästkommande år.

Förmånligt semesterintjänande!

Du får också en förmån som innebär att du fortsätter att tjäna in full semester även om du är sjukskriven eller föräldraledig på deltid, under förutsättning att du fortfarande jobbar minst 40 %.

*För dig som arbetar inom skola och har uppehålls- eller ferielön gäller särskilda bestämmelser för semester.

**Gäller under förutsättning att du har rätt till 31 respektive 32 semesterdagar.

Du får ta ut semester redan samma år du tjänar in den!

Spara semesterdagar

Om du har rätt till fler än 20 betalda semesterdagar under ett semesterår kan du spara de dagar som överstiger 20 till senare år. Du får ha upp till 30 semesterdagar sparade. Du kan också ansöka om ledigt för del av dag – så kallade semestertimmar – om du tjänar in fler än 25 semesterdagar.

Lön och ersättningar

Har du koll på vad som gäller för din lön och andra ersättningar?
Här är några saker som är bra att veta om!

Din arbetstid, ersättningar och kompensationer

Så fungerar din arbetstid

I genomsnitt jobbar du 40 timmar i veckan om du arbetar heltid. Om du jobbar helgdagar* som infaller på någon av dagarna måndag–lördag är arbetstiden istället i genomsnitt 38 timmar och 15 min/vecka.**

Du får ekonomisk ersättning eller kompensation i form av ledighet om du:

- ➔ Arbetar övertid.
- ➔ Arbetar på obekväm arbetstid, det vill säga kväll, natt eller helg.
- ➔ Har jour eller beredskap i ditt jobb.

Två löneformer

Det finns två löneformer i kollektivavtalet, månadslön och timlön. Är du anställd för minst tre månader i sträck och jobbar minst 40 % får du månadslön. I annat fall får du i regel timlön.

*Med helgdag jämförs här påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton.

**Det finns fler heltidsmått än de två som nämns ovan. Vilket som gäller för dig beror bland annat på ditt yrke och när du jobbar.

Bra att veta om din lön

Om du har månadslön får du lönen utbetald redan samma månad du arbetat. Lönen är preliminär vilket innebär att ersättningar för till exempel obekväm arbetstid, övertid eller jour normalt betalas ut månaden därpå. Detsamma gäller avdrag för frånvaro såsom sjukdom eller föräldraledighet.

Om du har timlön betalas lönen ut månaden efter du arbetat.

**Din lön sätts
individuellt
och ses i regel
över en gång
om året vid
löneöversyn.**

Tre modeller för löneöversyn

1. Din lön bestäms genom dialogmodellen, det vill säga din chef sätter din lön i dialog med dig.
2. Löneöversynen sker genom förhandlingar mellan din arbetsgivare och fackförbund.
3. En så kallad "lokal förhandlingsordning" används, vilket innebär att arbetsgivaren och facket har kommit överens om en annan modell.

Utöver lön och eventuella ersättningar kan du även få ekonomisk ersättning för:

- ➔ Färdtid för resor utanför din vanliga arbetsort och utöver ordinarie arbetstid.
- ➔ Kilometerersättning för användning av egen bil i tjänsten.
- ➔ Kostnader du fått i samband med arbetsresor utanför din vanliga arbetsort. Till exempel för övernattning, resor och mat.

Din föräldraledighet

Om du får barn finns det viktigare saker att tänka på än ekonomi. Tack vare kollektivavtalet får du lite extra på kontot av din arbetsgivare när det är dags för föräldraledighet.

Extra ersättning om du blir förälder

Utöver föräldrapenningen du får från Försäkringskassan får du föräldrapenningstillägg* av din arbetsgivare. Tillägget motsvarar 10 % av din lön och betalas ut under 180 dagar fram till barnet är två år.

Om din lön överstiger Försäkringskassans inkomsttak för föräldrapenning**, får du dessutom utfyllnad från din arbetsgivare – så kallad föräldralön. Föräldralönen betalas ut under högst 270 dagar per födsel.

Din tjänstepension är skyddad under hela din föräldraledighet!

Din arbetsgivare gör tjänstepensionsavsättningar under hela din föräldraledighet – oavsett om det är obetald eller betald ledighet. Motsvarande skydd finns vid ledighet med graviditetspenning.

*Gäller under förutsättning att du tar ut föräldrapenning och har varit anställd hos din arbetsgivare sedan minst 180 dagar.

**Taket motsvarade 40 250 kr/mån 2022.

Visst känns det tryggt att föräldrapenningen, föräldrapenningstillägget och föräldralönen tillsammans ger en ersättning under din föräldraledighet som motsvarar ungefär:

90 %
av din lön

Så här mycket extra kan du få av din arbetsgivare när du är föräldraledig

Räkneexempel: Månadslön 28 000 kr

$$21\ 420 + 2\ 800 = 24\ 220\ \text{kr}$$

Föräldrapenning från Försäkringskassan.

Föräldrapenningtillägg från din arbetsgivare.

Ca 10 % av den lön du går miste om, under 180 dagar fram till barnet är 2 år.

Total ersättning per månad, varav 2 800 kr från din arbetsgivare!

Räkneexempel: Månadslön 42 000 kr

$$30\ 810 + 4\ 200 + 1\ 782 = 36\ 792\ \text{kr}$$

Föräldrapenning från Försäkringskassan.

Föräldrapenningtillägg från din arbetsgivare.

Ca 10 % av den lön du går miste om, under 180 dagar fram till barnet är 2 år.

Föräldralön från din arbetsgivare.

Skillnaden mellan 77,6 % av ditt lönebortfall per kalenderdag och högsta belopp för föräldrapenning. Betalas ut under högst 270 dagar.

Total ersättning per månad, varav 5 982 kr från din arbetsgivare!

Samtliga beräkningar är baserade på en 30-dagarsmånad, vad som gällde i augusti 2022 samt gäller under förutsättning att full föräldrapenning tas ut.

Få hjälp att tillfriskna

Vad händer och vad gäller om du skulle bli sjuk eller skadad och inte kan arbeta under en längre period? Förutom de lagstadgade ersättningarna får du ytterligare förmåner från din arbetsgivare.

En extra trygghet om du blir sjuk

Om du blir sjuk, råkar ut för en olycka eller arbetsskada är det viktigt att du kan fokusera på att bli frisk utan oro för din ekonomi. Därför får du som medarbetare i en kommun eller region både kollektivavtalad sjuklön och ersättning för lönebortfall.

De två första veckorna

Dina två första sjukveckor får du sjuklön enligt sjuklönelagen från din arbetsgivare, vilket motsvarar 80 % av din lön.*

Sjuk upp till tre månader

Sjukdag 15–90 får du, utöver sjukpenning från Försäkringskassan, sjuklön på 10 % av den lön du går miste om från din arbetsgivare. Om din lön är högre än Försäkringskassans tak för sjukpenning betalar din arbetsgivare dessutom en extra utfyllnad på din lön.**

Kompletterande ersättningar från din arbetsgivare!

De kompletterande ersättningarna från din arbetsgivare tillsammans med sjukpenningen från Försäkringskassan ger dig en kompensation som motsvarar nästan:

**90 %
av din lön**

*Försäkringskassans ersättningstak för sjukpenning motsvarar 2022 en månadslön på 40 250 kr. Från sjuklönen görs ett karensavdrag som motsvarar 20 % av den sjuklön du har för en genomsnittlig vecka.

**Läs mer om villkor och ersättningsnivåer i kollektivavtalet [Allmänna bestämmelser](#).

Försäkringar från din arbetsgivare

När du arbetar i en kommun eller region har din arbetsgivare ett antal försäkringar för dig.

Sjuk längre än tre månader

Om du är sjuk längre än 90 dagar kan du få omkring 10 % ersättning av din lön upp till ”taket” genom en försäkring som din arbetsgivare har – Avtalsgruppsjukförsäkringen (AGS-KL).*

Försäkring vid arbetsskada

Om du drabbas av en arbetsskada så har din arbetsgivare en försäkring för dig, Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL), som ger dig ersättning. Du ansöker själv om den här ersättningen på Afa Försäkring.

Läs mer om
försäkringar
på Afa
Försäkring

Ersättning till dina anhöriga vid dödsfall

Din arbetsgivare har en försäkring som ger dina efterlevande ersättning om du avlider – Tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL).

Pensionsinbetalning även när du är sjuk

Om du är långvarigt sjukskriven finns Avgiftsbefrielseförsäkringen (gäller vid sjukersättning, aktivitetsersättning, arbetsskadelivränta eller Särskild AGS-KL-förmån). Den betalar in pengar till din tjänstepension och ser till att du inte går miste om pensionspengar när du inte har din vanliga lön.

*Tidigare fanns en försäkring för dig som fått indragen sjukpenning för att Försäkringskassan bedömt att du kan klara ett normalt förekommande arbete på arbetsmarknaden. Den gäller fortsatt för försäkringsfall som inträffat innan 1 oktober 2022. Du ansöker själv om ersättning från Afa Försäkring.

Så här mycket extra kan du få av din arbetsgivare om du blir sjuk

Räkneexempel: Månadslön 24 000 kr

$$18\ 360 + 2\ 400 = 20\ 760\ \text{kr}$$

Sjukpenning från Försäkringskassan.

Ca 80 % av din lön upp till 40 250 kr.

Sjuklön från din arbetsgivare.

Ca 10 % av den lön du går miste om.

Total ersättning per månad, varav 2 400 kr från din arbetsgivare!

Räkneexempel: Månadslön 47 000 kr

$$30\ 810 + 4\ 700 + 5\ 662 = 41\ 172\ \text{kr}$$

Sjukpenning från Försäkringskassan.

Ca 80 % av din lön upp till 40 250 kr.

Sjuklön från din arbetsgivare.

Ca 10 % av den lön du går miste om.

Utfyllnad på din lön från din arbetsgivare.*

Om din lön överstiger "taket" på 40 250 kr/mån.

Total ersättning per månad, varav 10 362 kr från din arbetsgivare!

Samtliga uträkningar är baserade på en 30-dagarsmånad, vad som gällde juli 2022 samt vad som gäller för sjukdag 15–90.

*Förutsätter att du har rätt till sjukpenning enligt Socialförsäkringsbalken.

Så mycket kan du få om du skulle bli skadad

Om du skulle skada dig på jobbet, eller på väg till eller från arbetsplatsen så att du inte kan arbeta hjälper din arbetsgivare dig med ekonomisk ersättning.

Räkneexempel: Stukad fotled

Iwona, 47 år, ramlar med sin cykel på väg till jobbet (färdolycksfall) och stukar fotleden.

Månadslön: 50 000 kr.

Sjukskrivning: 7 dagar.

Kostnader: Läkarvård, mediciner och sjukresa på 900 kr.

Efter sjukskrivning: Iwonas skada har läkt utan några kvarstående besvär. Vid färd till och från arbete ersätts inte inkomstförlust under sjukskrivningstid.

= **ca 900 kr**

i ersättning från Afa Försäkring enligt kollektivavtal.

Räkneexempel: Bruten underarm

Jonas, 25 år, halkade på en våt fläck i personalmatsalen och bröt vänster underarm.

Månadslön: 25 000 kr.

Sjukskrivning: 3 månader.

Kostnader: Läkarvård och mediciner på 1 200 kr.

Efter sjukskrivning: Efter cirka 1,5 år bedöms Jonas ha 5 % medicinsk invaliditet.

= **ca 107 000 kr**

i ersättning från Afa Försäkring enligt kollektivavtal.

Uträkningarna är baserade på vad som gäller enligt avtalsförsäkringarnas villkor i juli 2022. För att få ersättning måste du själv göra en anmälan till Afa Försäkring.

Utvecklas i yrkeslivet

Visste du att du kan få stöd från din arbetsgivare för att kompetensutveckla dig eller studera? Och om du skulle bli arbetslös kan du få hjälp med att hitta ett nytt jobb och få ekonomisk ersättning.

Stöd för att utvecklas, lära nytt eller ställa om

Funderar du på hur du kan utvecklas i ditt jobb eller ta nästa steg i karriären? Du som arbetar i en kommun eller region kan få stöd från Omställningsfonden – oavsett om du är tillsvidareanställd eller tidsbegränsat anställd.*

Grundläggande stöd

Exempel på grundläggande stöd:

- ➔ Kartläggningssamtal
- ➔ Rådgivning och vägledning
- ➔ Validering av din kompetens

Läs mer om
vilket stöd
du kan få på
Omställnings-
fonden

*Vilket stöd du kan få regleras i kompetens- och omställningsavtalet KOM-KR.

Studiestöd

Omställningsstudiestöd är ett nytt studiestöd från CSN för vuxna som vill bredda sin kompetens, vidareutvecklas eller byta jobb. Om du börjar studera med omställningsstudiestöd kan du dessutom få kompletterande studiestöd från Omställningsfonden. Tillsammans ersätter de stora delar av din förlorade inkomst under tiden du studerar. Det finns olika sorters studiestöd som du kan få:

- ➔ Kortvarigt studiestöd upp till en vecka
- ➔ Kompletterande studiestöd upp till 44 veckor
- ➔ Förlängt studiestöd upp till 4 terminer

Samtliga studiestöd förutsätter att du beviljas studieledighet från din arbetsgivare. Du ansöker själv om studiestöd från Omställningsfonden.

Så här mycket extra kan du få när du studerar

Räkneexempel: Månadslön 43 800 kr

Sabina, 41 år, arbetar som lärare på en gymnasieskola. Hon ska studera heltid i två terminer på universitetet för att bli speciallärare.

$$21\ 300 + 4\ 734 + 7\ 318 = 33\ 352\ \text{kr}$$

Omställningsstudiestöd från CSN.

Ca 80 % av din lön upp till ett maxbelopp.

Kompletterande studiestöd.

Ca 80 % av din lön mellan 4,5 och 5,5 inkomstbasbelopp per år.

Ca 65 % av din lön mellan 5,5 och 12 inkomstbasbelopp per år.

Totalt studiestöd per månad, varav 12 052 kr kompletterande studiestöd.

Räkneexempel: Månadslön 27 900 kr

Kalle, 39 år, arbetar som undersköterska på ett sjukhus. Han ska läsa en ettårig yrkeshögskoleutbildning för att specialisera sig inom psykiatri.

$$21\ 300 + 1\ 020 = 22\ 320\ \text{kr}$$

Omställningsstudiestöd från CSN.

Ca 80 % av din lön upp till ett maxbelopp.

Kompletterande studiestöd.

Ca 80 % av din lön mellan 4,5 och 5,5 inkomstbasbelopp per år.

Totalt studiestöd per månad, varav 1 020 kr kompletterande studiestöd.

Räkneexemplen är ungefärliga och baseras på 2022 års inkomstbasbelopp. Kompletterande studiestöd kan ges för samma tid som omställningsstudiestöd utbetalas av CSN, förutsatt att utbildningen stärker arbetstagarens framtida ställning på arbetsmarknaden och arbetsgivares kompetensförsörjning. Läs mer på [Omställningsfonden](#).

Hjälp att hitta nytt jobb

Om du skulle bli uppsagd på grund av arbetsbrist eller om din tidsbegränsade anställning tar slut kan du få grundläggande stöd från Omställningsfonden så att du kan hitta ett nytt jobb.*

**Läs mer om
vilket stöd
du kan få på
Omställnings-
fonden**

Ekonomisk ersättning

För att du ska få en trygg övergång mellan ditt tidigare och nya jobb kan du även få:

- ➔ Ersättning under ledighet från arbetet för att delta i omställningsinsatser
- ➔ Särskild omställningsersättning och kompletterande omställningsersättning
- ➔ Kompletterande studiestöd om du börjar studera med omställningsstudiestöd

*Vilket stöd du kan få regleras i kompetens- och omställningsavtalet KOM-KR.

Nio av tio

...som får stöd av Omställningsfonden hittar en ny sysselsättning. Under 2021 fick 76 procent ett nytt jobb och 15 procent började studera.

Källa: Omställningsfonden (2022).

Tiden efter arbetslivet

Tack vare din arbetsgivare får du ett bra tillskott när det är dags för dig att gå från arbetsliv till pensionärliv. Från och med 2023 betalar din arbetsgivare in ännu mer till din pension!

Livet som pensionär

Varje år avsätter din arbetsgivare pengar till din tjänstepension – vilket kan bli en betydande del av din framtida pension!

Du kan själv välja vilket försäkringsbolag som ska förvalta dina pensionspengar. Om du inte gör ett aktivt val placeras pengarna i en traditionell pensionsförsäkring med återbetalningsskydd på KPA Pension.

Läs mer om
dina pensions-
villkor på **KPA**
Pension

Mer till din pension

De flesta medarbetare i kommuner och regioner omfattas av pensionsavtalet AKAP-KR.*

Din arbetsgivare höjer inbetalningarna till din pension och betalar från och med 2023 minst 6 % av din årslön upp till 7,5 inkomstbasbelopp till din tjänstepension.

Om din lön överstiger "taket" för avsättning till din allmänna pension** så betalar din arbetsgivare dessutom in 31,5 % av årslönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

*Du som är född 1985 eller tidigare kan, helt eller delvis, omfattas av pensionsavtalet KAP-KL. Din arbetsgivare betalar då varje år minst 4,5 % av din årslön till din tjänstepension. Om din lön överstiger "taket" får du dessutom en så kallad förmånsbestämd ålderspension av din arbetsgivare.

**"Taket" för avsättning till din allmänna pension går vid 7,5 inkomstbasbelopp, vilket 2022 motsvarar en månadslön på 44 375 kronor. Därför går din arbetsgivare in med en större avsättning till din tjänstepension för att täcka upp för det glapp som uppstår mellan "taket" och din månadslön.

Så mycket avsätter din arbetsgivare till din tjänstepension

**Räkneexempel: Elsa, född 1991,
månadslön 28 000 kr**

336 000 = 20 160 kr

Årslönen
12 x månadslönen.

Avsättning från
arbetsgivaren per år.
6 % av årslönen.

**AKAP-
KR**

**Räkneexempel: Idris, född 1986,
månadslön 48 000 kr**

576 000 = 45 653 kr

Årslönen
12 x månadslönen.

Avsättning från
arbetsgivaren per år.*

**AKAP-
KR**

*6 % av årslönen upp till "taket" på 44 375 kr/månad, därutöver 31,5 % av den överskjutande lönen.

**Räkneexempel: Mats, född 1961,
månadslön 35 000 kr**

420 000 = 18 900 kr

Årslönen
12 x månadslönen.

Avsättning från
arbetsgivaren per år.**
4,5 % av årslönen.

**KAP-
KL**

**Om årslönen istället skulle vara högre än 7,5 inkomstbasbelopp har man också rätt till en förmånsbestämd ålderspension. För att få en hel förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL krävs att man varit anställd i 30 år.

För dig som vill veta mer om dina kollektivavtal

Förmånerna som beskrivs i den här broschyren ingår i olika kollektivavtal. Kollektivavtalen som gäller för dig har Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och de fackliga organisationerna kommit överens om för att du ska få ett bra och förmånligt arbetsliv.

[Läs mer om kollektivavtalen på skr.se.](https://skr.se)

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2022

Bestnr: 5526

Foto: SKR:s bildarkiv, Scandinav Bildbyrå,
johner.se/Maskot Bildbyrå AB

Produktion: Advant

Ladda ner på skr.se/publikationer

Telefon: 08-452 70 00 | skr.se

